

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Stollár Béla

Cím:

"Vakon mechanika"

Forrás:

Resti Hírlap

hr
(Hely)

1942. v. 30.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

378

Hely

Idő

"1942"

Személy

„Vakon mechanika“

Látogatás a villág első üzemében, ahol csak vakok dolgoznak

Budafok, Apponyi-ut 21. A földszintes ház küszöbéhez először bottal érnek hozzá a reggeli látogatók. Fürge ujjak tapogatják végig a kaput, halk léptek indulnak el a boltíves kapualjban a bejárat felé. A korareggeli vendégek — vakok, a „Vakon mechanikai üzem“ munkásai.

Ebben a kis budafoki házban néhány hónappal ezelőtt nyílt meg Európa, sőt talán a világ első olyan mechanikai üzeme, amelyben a különböző mechanikai, elektro- és rádiótechnikai tömegcikkek előállítását vakok végzik. A vállalkozás alapítója dr. vitéz Kassay Béla, a vakok szövetségének az elnöke. Az első világháború előtt a kolozsvári egyetemen Riegler orvosprofesszor első tanársegéde volt.

Az üzem megalapításának a történetét így mondja el:

— A „klasszikus“ vak iparágak, a kosárfonás, kefe- és seprőkészítés, a zongorahangolás csak nagyon nyomorúságos megélhetést nyújt nekünk. Ezekkel a munkákkal az eltartási költségeken felül alig 3—4 pengőt lehet megkeresni havonta. A mechanikai munka jobban jövedelmez s mint azonnal megmutatom, vakok is jól elvégzik. Csak az üzemvezetők ép a szeme. Ő tanítja be a munkásokat, ő ügyel fel a munkára.

Miközben átmegyünk a munkahelyiségbe, megtudjuk, hogy vitéz Kassay százados az üzem alapítása előtt végigjárta a nagyvállalatokat. Kéré-

sét a legtöbb helyen megértéssel fogadták. Nem alamizsnát, hanem munkaeszközöket kért. Az üzem ma már három különböző nagyságu excenterpréssel, golyóspréssel, precíziós esztergappal, hosszú gyalulógéppel és sok más hasznos eszközzel rendelkezik. Már csak marógépre és galvanizáló berendezésre lesz szükség, hogy teljes legyen a felszerelés.

— Az állam is megértéssel karolta fel ügyünket — mondja Kassay doktor. — A honvédelmi miniszter ur kiállításba helyezte, hogy állami megrendelést is fogunk kapni, anyagellátásunkról nagylelkűen gondoskodik. Félő, hogy a most folyó háború ismét szaporítani fogja a vakok számát. Szeretnénk felkészülten, új munkalehetőségekkel várni sorstársainkat.

Kiváló anyag, pontos munka

Átmegyünk az üzembe. A helyiségben gyors munka folyik. A gépek zatkolnak, mellettük férfiak, nők ülnek, sűrögnek-forognak, egyetlen pillanatra sem gondolnánk, hogy vakok közé léptünk. Az első asztalnál fiatalabb férfi elektromos dugókat készít. A másik asztalnál apró csavarokat formálnak. Távolabb sárgaréz lemezből kis alkatrészeket vág ki egy munkás. Szalad kezén a szalag, fürgén mozognak az ujjai. Mindenki biztos, gyors mozdulatokkal végzi a munkáját.

Bozsó István, a fiatal üzemvezető vezet végig a teremben. Elmondja, hogy a Gamma-gyárban volt alkalmazásban. Amikor a „Vakon mechanika“ megindult, a Gamma átengedte az üzemnek, sőt félévig még onnan kapta a fizetését, hogy a kis üzemet ezzel is segítsék. Az első napokban elvégezte a tanítás munkáját. Odaállt a munkások mellé a géphez, mindent pontosan elmagyarázott, végigvezette kezüket a gépen és a megmunkálendő anyagon.

— Még előnyünk is van a látó-üzemekkel szemben — mondja a fiatal műszerész, az egyetlen jó szemű ember a munkateremben. — Nálunk nincs „szemmérték“, szabadkézi munka. Az üzemben a legkisebb munkát is gép végzi, a pontosság tehát a lehető legnagyobb fokú. A munkatermeink százszázaléki versenyképesek. Ezek a kis rézkarikák például — emel fel egy marék apró alkatrészt — hálá a jó anyagellátottságunknak, sokkal jobbak a piacon levő alumínium alkatrészeknél.

Az esztergpadnál szakmunkás dolgozik. Másfél évvel ezelőtt még az egyik nagy vidéki gyár géplakatos volt, ott érte munka közben a baleset. Megvakult. Azt hitte, soha többé nem folytathatja mesterségét. Megindult azonban a vakok mechanikai üzeme és most a „Vakon mechanika“ egyik leghasználhatóbb embere lett.

— A lányok 19—25 pengőt, a férfiak 24—40 pengőt keresnek hetenkint. A kosárfonáshoz képest nagyon nagy összeg ez. És még csak a kezdet kezdetén vagyunk — halljuk a felvilágosítást.

Jelentkezõ egyébként bőven van. Ha az üzemet fejleszteni lehet, nem-

sokára tömegeknek adhat munkát, megélhetést.

A magyar vakok újságja

Átmegyünk a szomszédos helyiségbe. Itt készül a magyar vakok újságja. Mitrováczi Miklós kézisajtóval készíti a nyolcvanoldalas lapot. Negyven oldal vakügyi közleményeket tartalmaz, negyven oldal pedig tudományos és szépirodalmi melléklet. A vakírást alumíniumlemezekre vésik és azután régimódi nagy kézisajtóval nyomtatják a lapot. Négy százhatvan példányban készül az újság, ami persze sokkal több olvasót jelent, mert a lap kézzől-kézre jár.

— Az alumínium lemezeket ingyen kapjuk a Rimamurány-Salgótarjánitól. Ezeket a rajzlapokat, amelyekre a szöveget nyomtatjuk, a kultuszminisztérium bocsátja a rendelkezésünkre — mondja doktor Kassay.

Felveszünk egy újságpéldányt. Az egyik oldalon apró pontok állnak ki a rajzlapból. A vakok ujjá bámulatos gyorsan eligazodik ezeken a jeleken. A rajzlap másik oldalán ecsetrajz van. „Pataki Teréz, Jászapáti, 1940 március 29. — Ecsetgyakorlatok“. Az iskola évvégén elküldte a minisztériumnak, az továbbította a vakoknak. Az ecsetgyakorlatok szépek, bizonyára egyest kapott rá Pataki Teréz Jászapátiiban. — A rajzlapból azóta újság lett. A vörös és kék festék nem zavarja az „olvasókat“, akik gyakorlott mozdulattal a Braille-betűket keresik...

— Már nem sokáig dolgozunk ezzel a régi géppel — újságolja boldogan Kassay százados. — Néhány hónappal ezelőtt vásárolni akartunk Németországban egy korszerű Hinze-gépet. Kiderült, hogy a gép nagyon drá-

ga, kétezerkét száz márka. Nekünk pedig csak kétezer pengőnk van. Ekkor nagyon merészet gondoltam: levelet irtam Hitler kancellárnak. Elpanaszoltam a bajunkat és a segítségért kértem. A válasz hamarosan megjött. A berlini kancellári hivatal arról értesített, hogy a kétezer pengőt küldjük be a marburgi gyárnak, a gép rendelkezésünkre áll. A különbözetet a Német Birodalom vezére átutalta a gyárnak.

Elbucszunk Kassay doktortól. Bentől vidám gépzakolatás hallatszik. Ebben a pillanatban nagyon mélyen megértettük Kassay doktort, aki az első világháborúban megvakult, de öntudatát, akaraterjét és lelki egyensúlyát a legkisebb mértékben sem veszítette el. Megértettük és őszintén csodádtuk. Minél több ilyen erősakaratu, dolgozni tudó magyarra volna szükség, vakok és látók között egyaránt.

Stollár Béla.